

Hoe was het leven in de middeleeuwen in Brabant? Ga zelf aan de slag met bronnen en materialen.

In de klas wordt een middeleeuws landschap uitgerold in de vorm van een vloerkleed. Waar zouden de boeren het land gaan bewerken? Wat is de beste handelsplek? Op welke plaatsen wilden de mensen graag wonen? Hoe ontstond een stad? Met behulp van een kasteel, boerderijen, huisjes, een klooster en een stadhuis krijgt de middeleeuwse stad langzaam maar zeker vorm. Daarna onderzoeken de leerlingen in kleine groepjes het leven in de middeleeuwse stad aan de hand van historische bronnen.

De leerlingen gaan aan de slag met middeleeuwse munten en onderzoeken echt beerputmateriaal. Ze onderzoeken middeleeuwse bronnen en gaan aan de slag met middeleeuwse muziek, kunst en bekijken middeleeuwse kaarten. In de opdrachten worden verschillende thema's over het leven in de middeleeuwen behandeld die ook in de reguliere lesmethodes aan bod komen, zoals: de markt, feest, bestuur en rechtspraak, eten, wonen, kleding, geloof, boerenleven en oorlog. Welk lot wacht je als boer, burger, geestelijke of edelman? Dit ontdekken de leerlingen tijdens het standenspel. Elke keer blijkt de edelman te winnen...

De middeleeuwse leskist wordt in 2026 opnieuw gepresenteerd. De opzet van het project is hetzelfde gebleven, maar de opdrachten en de materialen zijn vernieuwd.

Productdetails

Leergebied:

Oriëntatie op jezelf en de wereld, kunstzinnige oriëntatie en burgerschap

Doelgroep:

Groep 7 en 8 van het basisonderwijs, klas 1 van het voortgezet onderwijs.

Thema's:

Middeleeuwen, o.a. wonen, eten, kleding, oorlog, handel en kunst.

Lesmateriaal, een grote kist met:

- Docentenhandleiding
- Vloerkleed met houten huisjes
- 17 opdrachtkaarten waarbij de leerlingen in duo's aan een onderwerp werken
- Voorwerpen bij de opdrachtkaarten
- Standenspel (5 spelborden per klas)

Leerdoelen

Lesproject 'De middeleeuwen in Brabant' sluit bij het onderwijscurriculum aan bij leergebieden Mens & Maatschappij en Kunst & Cultuur (waaronder erfgoed) en maakt verbinding met Burgerschap. Daarnaast wordt bij opdrachten vakintegratief gewerkt aan rekenen en taal. Gedurende het lesproject werken leerlingen aan de volgende leerdoelen:

Leerdoelen erfgoededucatie:

- De leerling kan vragen stellen bij erfgoed en in samenwerking met anderen verschillende bronnen raadplegen en informatie opzoeken om de vragen te beantwoorden.
- De leerling kan erfgoed in de eigen omgeving koppelen aan onderwerpen in de regionale/nationale geschiedenis.
- De leerling kan het verhaal bij het erfgoed plaatsen in de tijd en relateren aan hoe mensen in een bepaalde tijdperiode woonden, leefden en werkten en daarbij verschillen en overeenkomsten noemen met nu.

[Klik hier voor meer informatie over de handleiding "Wijzer met erfgoededucatie".](#)

Lesproject 'De middeleeuwen in Brabant' sluit ook aan bij de leerdoelen van Cultuurtraject Brabant:

- M1: De leerling experimenteert, associeert en legt verbanden.
- M2: De leerling vertaalt een (eigen) idee, gevoel en/of waarneming in een eigen onderbouwd concept of ontwerp.
- MM1: De leerling onderzoekt en vergelijkt culturele uitingen met aandacht voor genres, stijlen, stromingen en functies.
- MM2: De leerling stelt n.a.v. de waarneming open vragen aan zichzelf en zijn omgeving.
- MM5: De leerling verbindt de interpretatie van de culturele uiting aan eigen leervragen en mogelijkheden.
- BG1: De leerling geeft uitdrukking aan ervaringen, gedachten en gevoelens in relatie tot een culturele uiting.
- BG5: De leerling plaatst de waarde van de culturele uiting in een maatschappelijke context.
- BG6: De leerling onderzoekt hoe tijd, plaats en functie de betekenis van een culturele uiting beïnvloeden.
- BG7: De leerling gebruikt vakspecifieke begrippen bij het beschrijven, analyseren en bespreken van culturele uitingen.

[Klik hier voor meer informatie over Cultuurtraject Brabant.](#)

Tijdsbeslag:

Naar keuze. Van drie lessen tot een projectweek. Het project is leerstofvervangend.

Plaats van uitvoering:

Klas (museumbezoek, stadswandeling en andere excursies optioneel).